EUROPOS
KOMISIJA

Strasbūras, 2024 11 26
COM(2024) 711 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

kuria patvirtinamas Čekijos nacionalinis vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

kuria patvirtinamas Čekijos nacionalinis vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnį,

atsižvelgdama į Reglamentą (ES) 2024/1263, ypač į jo 17 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos rekomendaciją,

kadangi:

BENDROSIOS PASTABOS

(1) 2024 m. balandžio 30 d. įsigaliojo reformuota ES ekonomikos valdymo sistema. Pagrindiniai reformuotos ES ekonomikos valdymo sistemos elementai yra Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros[1] kartu su iš dalies pakeistu Reglamentu (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo[2] ir iš dalies pakeista Tarybos direktyva 2011/85/ES dėl valstybių narių biudžeto sistemų[3]. Sistemos tikslas – užtikrinti valstybės skolos tvarumą ir tvarų bei integracinį augimą vykdant reformas ir investicijas. Ja valstybės narės skatinamos prisiimti atsakomybę ir skiriamas dėmesys vidutinės trukmės laikotarpiui ir veiksmingam bei nuosekliam taisyklių laikymosi užtikrinimui.

(2) Naujosios ekonomikos valdymo sistemos pagrindas yra nacionaliniai vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniai struktūriniai planai, kuriuos valstybės narės pateikia Tarybai ir Komisijai. Planais siekiama dviejų tikslų: i) užtikrinti, kad iki koregavimo laikotarpio pabaigos valdžios sektoriaus bendroji skola imtų patikimai mažėti arba liktų apdairaus lygio ir kad valdžios sektoriaus deficitas vidutinės trukmės laikotarpiu būtų sumažintas ir išliktų mažesnis už 3 % BVP pamatinę vertę, ir ii) užtikrinti, kad būtų įgyvendintos reformos ir investicijos, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro metu nustatytus iššūkius ir atsižvelgiama į bendrus ES prioritetus. Tuo tikslu kiekviename plane turi būti pateiktas vidutinės trukmės įsipareigojimas

---

[1] 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97, (OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/ojttp://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

[2] 2024 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamentas (ES) 2024/1264, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo, (OL L, 2024/1264, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

[3] 2024 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyva (ES) 2024/1265, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/85/ES dėl reikalavimų valstybių narių biudžeto sistemoms, (OL L, 2024/1265, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

laikytis grynųjų išlaidų[4] plano, kuriuo veiksmingai nustatomas biudžeto apribojimas plano įgyvendinimo laikotarpiu, apimančiu ketverius ar penkerius metus (priklausomai nuo įprastos valstybės narės teisėkūros ciklo trukmės). Be to, plane turi būti paaiškinta, kaip valstybė narė užtikrins, kad būtų įgyvendintos reformos ir investicijos, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro metu, visų pirma konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose (jei taikytina, įskaitant rekomendacijas, susijusias su makroekonominio disbalanso procedūra (MDP)), nustatytus iššūkius, ir kaip valstybė narė atsižvelgs į bendrus Sąjungos prioritetus. Fiskalinio koregavimo laikotarpis apima ketverių metų laikotarpį ir gali būti pratęstas ne ilgiau kaip trejais metais, jeigu valstybė narė įsipareigoja vykdyti atitinkamas reformas ir investicijas, atitinkančias Reglamente (ES) 2024/1263 nustatytus kriterijus.

(3) Pateikus planą, Komisija turi įvertinti, ar jis atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 reikalavimus.

(4) Remdamasi Komisijos rekomendacija, Taryba tuomet turi priimti rekomendaciją, kurioje nustatomas atitinkamos valstybės narės grynųjų išlaidų planas ir, kai taikytina, patvirtinti reformų ir investicijų įsipareigojimus, kuriais grindžiamas fiskalinio koregavimo laikotarpio pratęsimas.

PASTABOS DĖL ČEKIJOS NACIONALINIO VIDUTINĖS TRUKMĖS LAIKOTARPIO FISKALINIO STRUKTŪRINIO PLANO

(5) 2024 m. spalio 16 d. Čekija Tarybai ir Komisijai pateikė savo nacionalinį vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą. Planas pateiktas pratęsus Reglamento (ES) 2024/1263 36 straipsnyje nustatytą terminą, kaip susitarta su Komisija rugsėjo 24 d., atsižvelgiant į Čekijos nurodytas priežastis.

Procesas iki plano pateikimo

(6) Prieš pateikdama savo planą, Čekija paprašė techninės informacijos[5]; ją Komisija pateikė 2024 m. birželio 21 d. ir paskelbė 2024 m. spalio 16 d.[6]. Pagal Reglamento (ES) 2024/1263 9 straipsnio 1 dalies c punktą, 9 straipsnio 2 dalį ir 16 straipsnio 2 dalį techninė informacija rodo 2028 m. struktūrinio pirminio balanso lygį, kuris yra būtinas siekiant užtikrinti, kad valdžios sektoriaus deficitas vidutinės trukmės laikotarpiu išliktų mažesnis nei 3 % BVP, o valdžios sektoriaus bendroji skola vidutinės trukmės

---

4 Grynosios išlaidos, apibrėžtos Reglamento (ES) 2024/1263 2 straipsnyje, – valdžios sektoriaus išlaidos, atėmus i) palūkanų išlaidas, ii) diskrecines pajamų priemones, iii) Sąjungos programų išlaidas, kurios visiškai atitinka pajamas iš Sąjungos fondų, iv) nacionalines išlaidas bendram Sąjungos finansuojamų programų finansavimui, v) bedarbio pašalpų išlaidų ciklinius elementus ir vi) vienkartines bei kitas laikinąsias priemones.

5 Valstybėms narėms ir Ekonomikos ir finansų komitetui pateiktos išankstinės gairės apima techninę informaciją: i) be koregavimo laikotarpio pratęsimo ir su juo (atitinkamai apimančią 4 ir 7 metus) ir ii) su atsparumo deficitui apsaugos priemone ir be jos. Jos taip pat apima pagrindines pradines sąlygas ir pagrindines prielaidas, naudojamas Komisijos vidutinio laikotarpio valdžios sektoriaus skolos prognozavimo sistemoje. Orientacinė trajektorija apskaičiuota pagal metodiką, aprašytą Komisijos 2023 m. skolos tvarumo stebėsenos ataskaitoje (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en?prefLang=lt). Jos grindžiamos Europos Komisijos 2024 m. pavasario prognoze ir jos vidutinės trukmės laikotarpio pratęsimu iki 2033 m., o ilgalaikis BVP augimas ir su visuomenės senėjimu susijusios išlaidos atitinka bendrą Komisijos ir Tarybos 2024 m. ataskaitą dėl senėjimo (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en?prefLang=lt).

6 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#czechia

laikotarpiu išliktų mažesnė nei 60 % BVP, net jei po 4 metų koregavimo laikotarpio nebus imtasi tolesnių biudžeto priemonių. Vidutinės trukmės laikotarpis apibrėžiamas kaip dešimties metų laikotarpis po koregavimo laikotarpio pabaigos. Techninė informacija buvo parengta ir valstybei narei perduota pagal du scenarijus: scenarijų, apimantį suderinamumą su atsparumo deficitui apsaugos priemone[7] pagal Reglamento (ES) 2024/126 9 straipsnio 3 dalį, ir scenarijų be šios apsaugos priemonės. Čekijai skirtoje techninėje informacijoje nustatyta, kad, siekiant laikytis taikytinų fiskalinių taisyklių per 4 metų koregavimo laikotarpį ir remiantis Komisijos prielaidomis, struktūrinis pirminis balansas koregavimo laikotarpio pabaigoje (2028 m.) (scenarijus be atsparumo deficitui apsaugos priemonės) turėtų sudaryti ne mažiau kaip 0,4 % BVP, kaip nurodyta toliau pateiktoje lentelėje. Pateikiama susipažinti: įtraukus atsparumo deficitui apsaugos priemonę, struktūrinis pirminis balansas koregavimo laikotarpio pabaigoje (2028 m.) turėtų sudaryti ne mažiau kaip 0,4 % BVP. Tačiau Čekijai, kuriai gali būti teikiama techninė informacija, atsparumo deficitui apsaugos priemonė nėra privaloma.

1 lentelė. Komisijos Čekijai pateikta techninė informacija

Paskutiniai koregavimo laikotarpio metai	2028
Mažiausia struktūrinio pirminio balanso vertė (% BVP), scenarijus be atsparumo deficitui apsaugos priemonės	0,4
Pateikiama tik susipažinti: Mažiausia struktūrinio pirminio balanso vertė (% BVP), scenarijus su atsparumo deficitui apsaugos priemone	0,4

Šaltinis – Komisijos skaičiavimai.

(7) Pagal Reglamento (ES) 2024/1263 12 straipsnį 2024 m. birželio–rugsėjo mėn. vyko Čekijos ir Komisijos techninis dialogas. Dialoge daugiausia dėmesio skirta Čekijos numatytam grynųjų išlaidų planui ir jo pagrindinėms prielaidoms (visų pirma potencialaus BVP augimo projekcijoms), taip pat numatomam reformų ir investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro metu nustatytus iššūkius ir bendrus Sąjungos prioritetus, kurie apima sąžiningą žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, socialinį ir ekonominį atsparumą, energetinį saugumą ir gynybos pajėgumų stiprinimą, įgyvendinimui.

(8) Remiantis Čekijos plane pateikta informacija, 2024 m. rugsėjo ir spalio mėn. pagal Reglamento (ES) 2024/1263 11 straipsnio 3 dalį ir 36 straipsnio 1 dalies c punktą Čekija konsultavosi su pilietine visuomene, socialiniais partneriais, regionų valdžios institucijomis ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. Remiantis Čekijos plane pateikta informacija, šis procesas apėmė tinkamas konsultacijas ministerijų lygmeniu, kuriose dalyvavo ekonominiai ir socialiniai partneriai. Taip pat dėl plano projekto buvo surengta apskritojo stalo diskusija su ekonominių ir socialinių partnerių, ne pelno sektoriaus, regionų, abiejų Parlamento rūmų ir kitų atitinkamų institucijų, įskaitant Čekijos fiskalinę tarybą, atstovais. Be to, plano projektas buvo pateiktas Vyriausybės tvaraus vystymosi tarybai ir Vyriausybės nevyriausybinių organizacijų

[7] Reglamento (ES) 2024/1263 8 straipsnyje nustatyta atsparumo deficitui apsaugos priemone nustatoma, kad metinis struktūrinio pirminio balanso pagerėjimas yra 0,4 procentinio punkto BVP (arba 0,25 procentinio punkto BVP koregavimo laikotarpio pratęsimo atveju) tol, kol struktūrinis deficitas bus mažesnis nei 1,5 % BVP.

tarybai. Planas taip pat buvo aptartas dviejuose Parlamento komitetuose. Galiausiai ekonominių ir socialinių partnerių atstovai savo nuomonę galėjo pareikšti Ekonominio ir socialinio susitarimo tarybos darbo grupėje.

(9) Biudžeto prognozių komitetas, kuriam pavesta įvertinti makroekonomines ir biudžeto prognozes, pateikė nuomonę dėl makroekonominės prognozės, kuria grindžiamas daugiametis grynųjų išlaidų planas. Komitetas makroekonominę prognozę įvertino kaip realistišką.

(10) 2024 m. spalio 8 d. planas buvo aptartas nacionaliniame parlamente. 2024 m. spalio 16 d. jį priėmė vyriausybė.

Kiti susiję procesai

(11) 2024 m. spalio 21 d. Taryba Čekijai per Europos semestrą pateikė įvairių konkrečiai jai skirtų rekomendacijų[8].

PLANO SANTRAUKA IR KOMISIJOS ATLIKTAS JO VERTINIMAS

(12) Pagal Reglamento (ES) 2024/1263 16 straipsnį Komisija planą įvertino taip:

Aplinkybės: makroekonominė ir fiskalinė padėtis ir perspektyva

(13) 2023 m. ekonominė veikla Čekijoje sumažėjo 0,1 %, nes dėl didelės infliacijos sumažėjo perkamoji galia ir namų ūkių vartojimas. Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozėje numatoma, kad 2024 m. dėl laipsniško vidaus paklausos atsigavimo, kurį skatina realiojo darbo užmokesčio augimas ir mažėjanti infliacija, poveikio ekonomika išaugs 1,0 %. Numatoma, kad 2025 m. dėl spartėjančio namų ūkių vartojimo ir investicijų augimo, nors grynojo eksporto poveikis bus neigiamas, realusis BVP padidės 2,4 %. 2026 m. realusis BVP turėtų padidėti 2,7 % dėl namų ūkių vartojimo ir bendrojo pagrindinio kapitalo formavimo augimo, taip pat dėl eksporto atsigavimo. Numatoma, kad prognozės laikotarpiu (t. y. 2024–2026 m.) potencialaus BVP augimas Čekijoje šiek tiek padidės nuo 1,6 % 2024 m. iki 1,8 % 2026 m. dėl didėjančio našumo ir didesnių kapitalo investicijų; kita vertus, darbo veiksnys mažėja. 2023 m. nedarbo lygis buvo 2,6 % ir Komisija prognozuoja, kad jis sieks 2,6 % 2024 m., 2,7 % 2025 m. ir 2,7 % 2026 m. Prognozuojama, kad infliacija (BVP defliatorius) sumažės nuo 8,2 % 2023 m. iki 4,0 % 2024 m. ir 2025 m. pasieks 2,4 %, o 2026 m. – 2,4 %.

(14) Kalbant apie fiskalinius pokyčius, 2023 m. Čekijos valdžios sektoriaus deficitas sudarė 3,8 % BVP. Pagal Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozę jis turėtų pasiekti 2,5 % BVP 2024 m. ir toliau mažėti iki 2,3 % BVP 2025 m. ir, remiantis nesikeičiančios politikos prielaida, iki 1,9 % 2026 m. Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozė apima Čekijos 2025 m. biudžeto projektą, kurio pasiūlymą rugsėjo mėn. vyriausybė pateikė nacionaliniam parlamentui. 2023 m. pabaigoje valdžios sektoriaus bendroji skola buvo 42,4 % BVP. Pagal Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozę numatoma, kad skolos santykis 2024 m. pabaigoje padidės iki 43,4 % BVP. Numatoma, kad jis toliau didės iki 44,4 % BVP 2025 m. pabaigoje ir iki 44,8 % 2026 m. pabaigoje. Komisijos fiskalinėje prognozėje neatsižvelgiama į vidutinės trukmės laikotarpio planuose nustatytus politikos įsipareigojimus, kol jie nebus pagrįsti patikimai paskelbtomis ir pakankamai tiksliomis konkrečiomis politikos priemonėmis.

Plane pateiktas grynųjų išlaidų planas ir pagrindinės makroekonominės prielaidos

[8] Tarybos rekomendacija dėl Čekijos ekonominės, biudžeto, užimtumo ir struktūrinės politikos, dar nepaskelbta.

(15) Čekijos nacionalinis vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas apima 2025–2028 m. laikotarpį ir jame pateikiamas ketverių metų fiskalinis koregavimas.

(16) Plane pateikiama informacija, kurios reikalaujama pagal Reglamento (ES) 2024/1263 13 straipsnį, išskyrus planuojamas fiskalines struktūrines priemones vėlesniais plano metais.

(17) Plane įsipareigojama laikytis 2 lentelėje nurodyto grynųjų išlaidų plano, atitinkančio 3,1 % vidutinį grynųjų išlaidų augimą 2025–2028 m. Techninė informacija (darant prielaidą, kad taikomas linijinio koregavimo planas) dera su 3,5 % vidutiniu grynųjų išlaidų augimu koregavimo laikotarpiu (2025–2028 m.). Pranešama, kad pagal plane numatytą grynųjų išlaidų planą koregavimo laikotarpio pabaigoje (2028 m.) struktūrinis pirminis balansas sudarys 0,4 % BVP. Šis dydis yra lygus 2024 m. birželio 21 d. Komisijos techninėje informacijoje nurodytam 2028 m. BVP mažiausiam struktūrinio pirminio balanso lygiui, kuris yra 0,4 %[9]. Plane daroma prielaida, kad potencialaus BVP augimas sumažės nuo 2,0 % 2024 m. iki 1,4 % 2025 m., o koregavimo laikotarpiu (2025–2028 m.) šiek tiek padidės ir vidutiniškai pasieks 1,6 %. Be to, plane numatoma, kad BVP defliatoriaus augimo tempas sumažės nuo 3,4 % 2024 m. iki 2,7 % 2025 m. ir toliau palaipsniui mažės iki 2,0 % 2028 m.

2 lentelė. Čekijos plane pateiktas grynųjų išlaidų planas ir pagrindinės prielaidos

	2024	2025	2026	2027	2028	Vidurkis plano galiojimo laikotarpiu 2025–2028 m.
Grynųjų išlaidų augimas (metinis, %)	5,3	4,5	2,5	2,6	2,9	3,1
Grynųjų išlaidų augimas (bendras, nuo 2023 bazinių metų, %)	5,3	10,1	12,9	15,8	19,2	nėra
Potencialaus BVP augimas (%)	2,0	1,4	1,5	1,8	1,5	1,6
Infliacija (BVP defliatoriaus augimas) (%)	3,4	2,7	2,2	2,1	2,0	2,2

Šaltinis – Čekijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas ir Komisijos skaičiavimai.

Plano grynųjų išlaidų įsipareigojimų poveikis valdžios sektoriaus bendrajai skolai

(18) Jei plane numatytas grynųjų išlaidų planas ir pagrindinės prielaidos pasitvirtintų, valdžios sektoriaus bendroji skola pagal planą padidėtų nuo 44,1 % 2024 m. iki 45,3 % BVP 2026 m. ir vėliau sumažėtų iki 44,2 % BVP koregavimo laikotarpio pabaigoje (2028 m.), kaip nurodyta toliau pateiktoje lentelėje. Vidutinės trukmės laikotarpiu (t. y. iki 2038 m.) skolos santykis pagal planą turėtų iš esmės stabilizuotis iki 2033 m. ir vėliau padidėti iki 47,5 % BVP 2038 m.

[9] Scenarijus be atsparumo deficitui apsaugos priemonės.

3 lentelė. Čekijos plane pateikti valdžios sektoriaus bendrosios skolos ir balanso pokyčiai

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Valdžios sektoriaus skola (% BVP)	42,4	44,1	45,1	45,3	44,7	44,2	47,5
Valdžios sektoriaus balansas (% BVP)	−3,8	−2,8	−2,5	−1,7	−0,9	−0,5	−2,6

Šaltinis – Čekijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas.

Taigi, pagal planą valdžios sektoriaus bendroji skola vidutinės trukmės laikotarpiu liktų mažesnė už Sutartyje nustatytą 60 % BVP pamatinę vertę. Todėl, remiantis plano politikos įsipareigojimais ir makroekonominėmis prielaidomis, plane pateiktas grynųjų išlaidų planas dera su skolos reikalavimu, nustatytu Reglamento (ES) 2024/1263 16 straipsnio 2 dalyje.

Plano grynųjų išlaidų įsipareigojimų poveikis valdžios sektoriaus balansui

(19) Remiantis plane pateiktu grynųjų išlaidų planu ir prielaidomis, valdžios sektoriaus deficitas palaipsniui sumažėtų nuo 2,8 % BVP 2024 m. iki 0,5 % BVP koregavimo laikotarpio pabaigoje (2028 m.). Taigi, pagal planą valdžios sektoriaus balansas koregavimo laikotarpio pabaigoje (2028 m.) neviršytų 3 % BVP pamatinės vertės. Be to, per dešimt metų po koregavimo laikotarpio (t. y. iki 2038 m.) valdžios sektoriaus deficitas neviršytų 3 % BVP. Todėl, remiantis plano politikos įsipareigojimais ir makroekonominėmis prielaidomis, plane pateiktas grynųjų išlaidų planas dera su deficito reikalavimu, nustatytu Reglamento (ES) 2024/1263 16 straipsnio 2 dalyje.

Makroekonominės plano prielaidos

(20) Planas grindžiamas prielaidomis, kurios skiriasi nuo [2024 m. birželio 21 d.] Čekijai perduotų Komisijos prielaidų. Visų pirma plane naudojamos skirtingos prielaidos dėl aštuonių kintamųjų, t. y. pradinės būklės (2024 m. struktūrinio pirminio balanso), potencialaus BVP augimo, realiojo BVP augimo, BVP defliatoriaus augimo, nominaliosios (numanomos) palūkanų normos, fiskalinio daugiklio, atsargų ir srautų koregavimo ir su pajamomis susijusių prielaidų (t. y. numatomo elastingumo). Toliau pateikiamas šių skirtingų prielaidų vertinimas.

(21) Prielaidų skirtumai, turintys didžiausią poveikį vidutiniam grynųjų išlaidų augimui, išvardyti toliau kartu su kiekvieno atskirai vertinamo skirtumo įvertinimu.

- Plane daroma pradinės būklės prielaida – kad struktūrinis pirminis balansas 2024 m. sieks –0,7 % BVP, t. y. mažiau nei –0,1 % BVP pagal Komisijos prielaidą. Tai prisideda prie mažesnio plane numatyto vidutinio grynųjų išlaidų augimo koregavimo laikotarpiu, palyginti su Komisijos prielaidomis. Tai paaiškinama naujesne informacija, palyginti su Komisijos prielaidomis, įskaitant mažesnį valdžios sektoriaus balanso 2024 m. įvertį (–2,8 % BVP plane, palyginti su –2,4 % BVP remiantis Europos Komisijos prielaidomis). Tai iš esmės atitinka Komisijos 2024 m. rudens prognozę. Todėl ši prielaida laikoma tinkamai pagrįsta.
- Plane daroma prielaida, kad koregavimo laikotarpiu (2025–2028 m.) potencialaus BVP augimas vidutiniškai sieks 1,6 %. Tai prisideda prie didesnio plane numatyto vidutinio grynųjų išlaidų augimo koregavimo laikotarpiu, palyginti su Komisijos prielaidomis. Po koregavimo laikotarpio pabaigos (2029–2038 m.) potencialaus

augimo eilutės sutampa su Komisijos prielaidomis, todėl vidutinis potencialus augimas pagal planą bus didesnis nei pagal Komisijos prielaidas (1,4 %, palyginti su 1,3 %). Nuokrypį iki 2028 m. galima paaiškinti plane pateikiamomis palankesnėmis Čekijos trumpojo laikotarpio makroekonominėmis projekcijomis ir šiek tiek padidintu BVP augimu 2023 m. Be to, plane nurodyta, kad į potencialaus augimo įverčius įtraukta 2024 m. rugpjūčio mėn. plano makroekonominė prognozė laikotarpiui iki 2028 m. Be to, bendras augimas prognozės laikotarpiu iš esmės atitinka bendrai sutartos metodikos rezultatus. Todėl ši prielaida laikoma tinkamai pagrįsta.

- Plane daroma prielaida, kad BVP defliatoriaus augimas prognozės laikotarpiu bus vidutiniškai 0,5 proc. punkto mažesnis nei pagal Komisijos prielaidą. Tai prisideda prie mažesnio plane numatyto vidutinio grynųjų išlaidų augimo koregavimo laikotarpiu, palyginti su Komisijos prielaidomis. Šią atsargesnę prielaidą, nei pateikta išankstinėse Komisijos gairėse, plane galima paaiškinti naujesnių duomenų įtraukimu, darant prielaidą, kad 2 % infliacijos tikslas (VKI augimas) bus pasiektas iki 2026 m. vidurio, ir darant prielaidą, kad BVP defliatorius prie šios vertės priartės 2028 m. ir per likusį prognozės laikotarpį nuo 2028 m. vertės nesikeis. Ši prielaida laikoma tinkamai pagrįsta.
- Plane daroma prielaida, kad nominali (numanoma) palūkanų norma prognozės laikotarpiu bus vidutiniškai 0,6 proc. punkto mažesnė nei pagal Komisijos prielaidą. Tai prisideda prie didesnio plane numatyto vidutinio grynųjų išlaidų augimo koregavimo laikotarpiu, palyginti su Komisijos prielaidomis. Nuokrypis grindžiamas prielaida, kad trumpalaikės ir ilgalaikės rinkos palūkanų normos bus maždaug 1 proc. punktu mažesnės ir tai yra optimistiškesnė prielaida, palyginti su Komisijos prielaida. Tai galima paaiškinti naujesnių duomenų įtraukimu ir skirtingu metodu, kuris grindžiamas lūkesčiu, kad rinkos palūkanų normos sumažės pagal centrinio banko bazinės normos trajektoriją. Nuokrypį taip pat lemia šiek tiek palankesnė plane pateikiama realiojo BVP augimo prielaida (vardiklio efektas). Todėl ši prielaida laikoma tinkamai pagrįsta.

  Likę prielaidų skirtumai nedaro didelio poveikio vidutiniam grynųjų išlaidų augimui, palyginti su Europos Komisijos prielaidomis. Apskritai, atsižvelgus į visus skirtumus, vidutinis grynųjų išlaidų augimas plane yra mažesnis nei techninėje informacijoje nurodytas vidutinis grynųjų išlaidų augimas. Be to, savo plane Čekija įsipareigoja laikytis grynųjų išlaidų plano, kuris yra net mažesnis už šią viršutinę ribą. Europos Komisija į pirmiau pateiktą plano prielaidų vertinimą atsižvelgs ateityje vertindama, ar laikomasi šios rekomendacijos.

Fiskalinė plano strategija

(22) Į planą neįtraukta orientacinė fiskalinė strategija, kaip įgyvendinti plane numatytą grynųjų išlaidų planą, nes pastarasis nustatytas tik kaip techninė viršutinė riba, kurios Čekija įsipareigoja neviršyti. Metiniuose biudžetuose turi būti patvirtinamas arba koreguojamas tikslus atitinkamų politikos priemonių apibrėžimas ir pateikiama jų kiekybinė išraiška.

Plano reformų ir investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro metu nustatytus iššūkius ir atsižvelgiama į bendrus Sąjungos prioritetus, ketinimai

(23) Plane aprašomi politikos ketinimai, susiję su reformomis ir investicijomis, kuriomis siekiama reaguoti į pagrindinius Europos semestro metu, visų pirma konkrečiai Čekijai skirtose rekomendacijose (KŠSR), nustatytus iššūkius ir atsižvelgti į bendrus

ES prioritetus. Į planą įtrauktos 128 reformos ir investicijos, iš kurių 78 yra finansiškai remiamos pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, o 85 – iš sanglaudos politikos fondų lėšų.

(24) Kalbant apie bendrą sąžiningos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos, įskaitant Reglamente (ES) 2021/1119 išdėstytus poveikio klimatui tikslus, prioritetą, į planą įtrauktos 63 priemonės, iš kurių 52 remiamos pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (EGADP). Reagavimo į žaliosios pertvarkos iššūkius priemonės įtrauktos į Čekijos nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą. Svarbiausios priemonės yra LEX RES I ir II reformos, kuriomis supaprastinamas leidimų išdavimas ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginių statyba, kuriamos energetikos bendrijos ir įsteigiamas Energetikos duomenų centras. Netrukus dėl LEX RES III bus sudarytos sąlygos užtikrinti lankstesnę elektros energijos sistemą. Kalbant apie energijos vartojimo efektyvumą, Nauja žaliojo taupymo (*New Green Savings*) programa ir Nauja supaprastinta žaliojo taupymo (*New Green Savings Light*) programa remiama esminė pastatų renovacija. Kitos svarbios priemonės apima geležinkelio linijų elektrifikavimą ir transporto priemonių pakeitimą mažiau taršiomis transporto priemonėmis. Šiomis priemonėmis ketinama atsižvelgti į KŠSR atsinaujinančiųjų išteklių energijos, energetikos infrastruktūros ir tinklų, energijos vartojimo efektyvumo (Čekijai skirtas 2019, 2020, 2022 ir 2023 m.) ir darniojo transporto (Čekijai skirtas 2019, 2020 ir 2023 m.) srityse. Kalbant apie skaitmeninės pertvarkos iššūkius, svarbiausios priemonės apima reformas ir investicijas, kuriomis siekiama plėtoti 5G ryšio infrastruktūrą kaimo ir didelio poreikio vietovėse, plėsti 5G signalo aprėptį, be kita ko, transporto koridoriuose ir traukiniuose, ir remti pramonės mokslinių tyrimų ir plėtros projektus, kuriuose naudojamas 5G ryšys. Šios priemonės yra susijusios su (2019 ir 2020 m.) KŠSR skaitmeninio junglumo ir infrastruktūros politikos srityje.

(25) Kalbant apie bendrą socialinio ir ekonominio atsparumo, įskaitant Europos socialinių teisių ramstį, prioritetą, į planą įtrauktos 48 priemonės, iš kurių 23 remiamos pagal EGADP. Kalbant apie pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo iššūkius, svarbiausios priemonės yra įstatymo dėl mokslinių tyrimų, plėtros, inovacijų ir žinių perdavimo projektas, investicijos į įmonių skaitmenizaciją ir Nacionalinė viešųjų pirkimų strategija. Šiomis priemonėmis ketinama atsižvelgti į 2019, 2020 ir 2024 m. KŠSR verslo aplinkos, įskaitant MVĮ politiką, ir mokslinių tyrimų bei inovacijų politikos srityje ir 2019 m. KŠSR dėl kokybe grindžiamos konkurencijos viešųjų pirkimų srityje. Kalbant apie iššūkius socialinei ir teritorinei sanglaudai, svarbiausios priemonės yra pirmosios pensijų sistemos pakopos pakeitimas, naujos priemonės, susijusios su integracine darbo vieta, bandomasis taikymas, ikimokyklinio ugdymo paslaugų pajėgumų didinimas, perkvalifikavimas skaitmeninių įgūdžių srityje ir skaitmeninio švietimo plėtojimas. Kitos svarbios priemonės yra iš dalies pakeistas Statybos įstatymas ir Paramos būstui įstatymo projektas. Šios priemonės yra susijusios su (2019, 2022, 2023 ir 2024 m.) KŠSR užtikrinti ilgalaikį pensijų sistemos fiskalinį tvarumą, 2020 m. KŠSR aktyvios darbo rinkos politikos ir socialinės įtraukties srityse, 2019 m. KŠSR pagerinti galimybes naudotis įperkamomis vaikų priežiūros paslaugomis, 2019 ir 2020 m. KŠSR skatinti įgyti skaitmeninių įgūdžių ir prieigą prie skaitmeninio mokymosi, bei 2022 ir 2023 m. KŠSR dėl socialinio ir įperkamo būsto teikimo. Į planą neįtraukta priemonių, kuriomis, atsižvelgiant į 2023 m. KŠSR švietimo ir mokymo srityje, būtų siekiama suteikti ir įgyti žaliajai pertvarkai reikalingų įgūdžių ir kompetencijų. Į planą neįtraukta priemonių, kuriomis, atsižvelgiant į 2024 m. KŠSR dėl didesnio moterų dalyvavimo darbo rinkoje skatinimo, būtų siekiama sumažinti mokesčių ir išmokų sistema sudarytas paskatas tėvams negrįžti į

darbą. Kalbant apie iššūkius, susijusius su sveikata ir ekonominiu, socialiniu bei instituciniu atsparumu, svarbiausios priemonės yra Pranešėjų apsaugos įstatymas ir Lobizmo reglamentavimo įstatymo projektas, centrinės valdžios institucijoms skirtas žmogiškųjų išteklių veiksmų planas ir nekilnojamojo turto periodinių mokesčių padidinimas ir indeksavimas. Šiomis priemonėmis atsižvelgiama į 2019 m. KŠSR priimti dar nepatvirtintas kovos su korupcija priemones, 2024 m. KŠSR stiprinti Čekijos viešosios administracijos gebėjimus pritraukti, išlaikyti ir ugdyti talentingus darbuotojus ir 2024 m. KŠSR padidinti pajamas iš periodinių nekilnojamojo turto mokesčių. Į planą neįtraukta su sveikatos priežiūros sektoriumi susijusių priemonių, kuriomis būtų atsižvelgiama į 2019 m. KŠSR padidinti ilgalaikį sveikatos priežiūros sistemos fiskalinį tvarumą. Kalbant apie naujai kartai skirtas politikos priemones, svarbiausios priemonės apima ikimokyklinio ugdymo kokybės ir prieinamumo didinimą, paramą trečiųjų šalių piliečių vaikų integracijai, vykdomą mokytojų rengimo reformą ir įtraukties švietimo sistemoje stiprinimą. Šiomis priemonėmis įgyvendinama 2019 m. KŠSR pagerinti švietimo kokybę ir įtraukumą. Į planą neįtraukta aukštojo mokslo sektoriaus priemonių, kuriomis būtų siekiama įgyvendinti 2024 m. KŠSR dėl dalyvavimo aukštojo mokslo sistemoje didinimo.

(26) Kalbant apie bendrą energetinio saugumo prioritetą, į planą įtraukta priemonių, kuriomis ketinama įgyvendinti šį bendrą prioritetą ir nė viena iš jų nėra remiama pagal EGADP. Svarbiausios priemonės yra SGD terminalų pajėgumų nuoma ir TAL+ projekto užbaigimas siekiant laipsniškai atsisakyti Rusijos iškastinio kuro. Šiomis priemonėmis turėtų būti atsižvelgta į 2022 m. KŠSR įvairinti iškastinio kuro importą. Be to, Vyriausybė imasi veiksmų siekdama pakeisti esamus Dukovanų branduolinės elektrinės reaktorius.

(27) Kalbant apie bendrą gynybos pajėgumų prioritetą, plane numatyta, kad, laikantis NATO įsipareigojimų, gynybos išlaidos 2024 m. bus padidintos iki maždaug 2 % BVP.

(28) Plane pateikiama informacija apie suderinamumą ir, jei reikia, papildomumą su sanglaudos politikos fondais ir Čekijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu. Dominuojanti plane numatytų priemonių dalis finansuojama EGADP lėšomis. Plane ir plano priede išsamiai apžvelgiamos sanglaudos politikos fondų ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano reformos ir investicijos.

(29) Plane pateikiama Čekijos viešųjų investicijų poreikių, susijusių su bendrais ES prioritetais, apžvalga. Kalbant apie bendrą sąžiningos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos, įskaitant derėjimą su Europos klimato teisės aktu, prioritetą, investicijų poreikiai apima energetikos sektoriaus pertvarką, atsinaujinančiųjų energijos išteklių plėtrą, pastatų energijos suvartojimo ir išmetamų teršalų kiekio mažinimą, 5G judriojo ryšio tinklo infrastruktūros plėtrą ir prieigos prie skaitmeninių viešųjų paslaugų supaprastinimą. Siekdama užtikrinti socialinį ir ekonominį atsparumą, Čekija planuoja investuoti į novatoriškus startuolius ir augančias įmones, sudaryti palankesnes sąlygas perkvalifikavimui ir tęstiniam švietimui bei didinti vaikų priežiūros pajėgumus. Siekdama padidinti energetinį saugumą, Čekija ketina remti energetikos srities taikomuosius mokslinius tyrimus.

Komisijos vertinimo išvada

(30) Apskritai Komisija laikosi nuomonės, kad Čekijos planas atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 reikalavimus.

BENDRA IŠVADA

(31) Pagal Reglamento (ES) 2024/1263 17 straipsnį Taryba Čekijai turėtų rekomenduoti plane nustatytą grynųjų išlaidų planą,

REKOMENDUOJA ČEKIJAI:

(1) Užtikrinti, kad grynųjų išlaidų augimas neviršytų šios rekomendacijos I priede nustatytų didžiausių rodiklių.

Be to, Taryba ragina Čekiją užtikrinti, kad būtų įgyvendintos reformos ir investicijos, kuriomis reaguojama į pagrindinius per Europos semestrą, visų pirma konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose, nustatytus iššūkius ir atsižvelgiama į bendrus Sąjungos prioritetus.

I PRIEDAS

Didžiausias grynųjų išlaidų augimo tempas
(metinis ir bendras augimo tempai nominaliąja verte)
Čekija

Metai		2025	2026	2027	2028
Augimo tempai (%)	Metinis	4,5	2,5	2,6	2,9
	Bendras (*)	10,1	12,9	15,8	19,2

(*) Bendras augimo tempas apskaičiuojamas atsižvelgiant į 2023 bazinius metus.

Priimta Strasbūre

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė